

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/524/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2513208350
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Hýbelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2513208350.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Silvie Hýbelovej a sudcov: Mgr. Fedora Benku a Mgr. Renáty Gavalcovej, v právnej veci navrhovateľa: Dopravný podnik Bratislava a.s., Olejkárska č. 1, Bratislava, IČO: 00 492 736, zastúpeného: JUDr. Vladimírom Kánom - advokátom, Nám. Martina Benku 9-C1, Bratislava, proti odporcovi: L. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. O. XXX, t. č. na neznámom mieste, zastúpenému opatrovníčkou Y. V., zamestnankyňou Okresného súdu Trnava, o zaplatenie istiny 50,50 eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Trnava zo dňa 01. júla 2014, č. k. 8C/81/2014-36, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

Odporcovi sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľa o zaplatenie sumy 50,50 eur, odporcovi náhradu trov konania nepriznal a zrušil platobný rozkaz Okresného súdu Trnava, č. k. 37Ro/249/2013-19, zo dňa 14.11.2013. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil použitím ust. § 760 O.z., § 12 ods. 4,5, § 9 písm. b), § 14 ods. 3 zák. č. 168/1996 Z.z. o cestnej doprave v znení ku dňu uskutočnenia prepravy, podľa bodu 3 čl. 6 Prepravného poriadku Mestskej hromadnej dopravy v Bratislave, podľa § 100 ods. 1, podľa § 108 O.z.. Vecne svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že súd z vykonaného dokazovania a zisteného stavu vecí, s poukazom na námietku premlčania vznesenú opatrovníčkou odporcu vyvodil ten právny záver, že návrh navrhovateľa uplatnený v tomto konaní je premlčaný. Odporca cestoval dňa 25.04.2011 autobusom na linke mestskej hromadnej dopravy č. 32 a pri kontrole povereným zamestnancom navrhovateľa sa nepreukázal platným cestovným lístkom. Cenu lístka a úhradu na mieste nezaplatil, a neurobil tak ani po zaslaní pokusu o zmier. Na pojednávaní konanom dňa 01.07.2014 opatrovníčka odporcu vzniesla námietku premlčania. Súd sa stotožnil s vznesenou námietkou premlčania zo strany opatrovníčky. Jednoročná premlčacia lehota, v ktorej sa premlčujú nároky z prepravy začala v danom prípade plynúť odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz, teda odo dňa nasledujúceho potom, kedy odporca cestoval v dopravnom prostriedku navrhovateľa bez platného cestovného lístka (26.04.2011). Týmto dňom mohol navrhovateľ podať návrh na súd pre porušenie prepravného poriadku. Plynutie premlčacej lehoty skončilo dňa 26.04.2012. Navrhovateľ svoje právo uplatnil v súdnom konaní až dňa 04.07.2013, teda nevykonal ho v lehote určenej v § 108 O.z.. Vznesenie dôvodnej námietky premlčania opatrovníčkou odporcu spôsobilo stratu nároku navrhovateľa vymáhať ho súdnou cestou, preto súd návrh zamietol. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p., keď úspešnému odporcovi náhradu nepriznal, nakoľko si túto neuplatnil.

Proti tomuto rozsudku súdu prvého stupňa v zákonom určenej lehote podal odvolanie navrhovateľ. Uviedol, že súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu. Nakoľko sa odporca na výzvu revízora dňa 25.04.2011 na linke MHD č. 32 nepreukázal platným cestovným lístkom je povinný navrhovateľovi v zmysle čl. 6 Prepravného poriadku MHD v Bratislave a čl. 5 Tarify Mestskej hromadnej dopravy v Bratislave zaplatiť cestovné 0,50 eur a úhradu 50,- eur. Túto skutočnosť preukazuje hlásenie o porušení tarifných a prepravných podmienok zo dňa 25.04.2011. Súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav. Táto povinnosť odporcu zaplatiť úhradu navrhovateľovi vznikla v zmysle § 9 písm. b) v spojení s § 11 ods. 1 písm. d) , v spojení s § 14 ods. 2 zákona o cestnej doprave a táto úhrada za nepreukázanie sa cestovným lístkom nepatrí medzi práva z prepravy v zmysle § 760 O.z.. Zákon o cestnej doprave neustanovuje premlčaciu dobu za nezaplatenie úhrady pri cestovaní bez cestovného lístka a preto je na mieste použiť § 101 O.z., tzn. že pohľadávka vo výške 50,- eur nebola v čase podania návrhu na vydanie platobného rozkazu premlčaná. Vzhľadom k tomu navrhol zmeniť rozsudok súdu prvého stupňa a návrhu v celom rozsahu vyhovieť a priznať mu náhradu trov konania.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba - účastník konania (§ 201 a § 204 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 201 a § 202 O.s.p.) postupom bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok je vecne správny.

Predmetom konania vedeného na súde prvého stupňa pod sp. zn. 8C/81/2014 je návrh navrhovateľa, ktorým sa domáha od odporcu zaplattenia sumy 50,50 eur a náhrady trov konania.

Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktorým súd zamietol návrh navrhovateľa a rozhodol o náhrade trov konania.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvého stupňa zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil. Rozsudok obsahuje všetky zákonom požadované náležitosti (§ 157 O.s.p.).

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje so skutkovými zisteniami a právnymi závermi súdu prvého stupňa obsiahnutými v odôvodnení napadnutého rozsudku a v podrobnostiach na ne odkazuje (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Občiansky zákonník upravuje prepravné zmluvy (zmluvy o preprave osôb a zmluvy o preprave nákladu) v § 760 až § 773. Úprava prepravných zmlúv v Občianskom zákonníku je veľmi stručná a obsahuje iba základné pravidlá, ktoré platia pri prepravných zmluvách. Vzhľadom na väčšie množstvo rôznorodých spôsobov dopravy (železničná, cestná, vodná, mestská atď.), ktoré si vyžadujú svoje špecifické úpravy, nebolo ani možné všetky otázky týkajúce sa právnej úpravy upraviť v Občianskom zákonníku podrobnejšie. Preto § 772 Obč. zák. ustanovuje, že podrobnejšiu úpravu osobnej a nákladnej prepravy ustanovujú osobitné predpisy, najmä prepravné poriadky a tarify (komentár k Občianskemu zákonníku).

Podľa § 760 Obč. zák. zmluvou o preprave osôb vzniká cestujúcemu, ktorý za určené cestovné použije dopravný prostriedok, právo, aby ho dopravca prepravil do miesta určenia riadne a včas.

Citované ustanovenie nepriamo vymedzuje pojem zmluva o preprave osôb tým, že ustanovuje základné práva a povinnosti účastníkov tejto zmluvy. Podľa tohto ustanovenia zmluvou o preprave osôb vzniká cestujúcemu, ktorý za určené cestovné použije dopravný prostriedok, právo, aby ho dopravca prepravil na miesto určenia riadne a včas. Z tohto ustanovenia vyplývajú aj pojmové znaky zmluvy o preprave

osôb. Ide o zmluvu uzavretú medzi dvoma účastníkmi, t.j. medzi cestujúcim, ktorého treba dopraviť na miesto určenia a dopravcom, ktorý má povinnosť cestujúceho dopraviť na miesto určenia včas a riadne. Doprava osoby na miesto určenia sa uskutočňuje určeným dopravným prostriedkom, ktorý si cestujúci zvolil, za odplatu (cestovné). Formu a spôsob uzavretia zmluvy o preprave osoby zákon žiadnym spôsobom nevyjedzuje. Ide teda o zmluvu neformálnu, ktorá sa môže uzavrieť rôznym spôsobom určeným v prepravných poriadkoch podľa druhu a spôsobu dopravy (napr. zakúpením cestovného lístka, letenky, vstupom do dopravného prostriedku, znehodnotením cestovného lístka pri vstupe do dopravného prostriedku, dohodou o určení miesta určenia dopravy a pod.) s tým, že podrobnosti o právach a povinnostiach účastníkov zmluvy o preprave sú upravené v prepravných poriadkoch, ktoré si vypracúvajú dopravcovia na základe všeobecne záväzných predpisov.

Právne vzťahy účastníkov konania sa riadia ustanovením § 760 Obč. zák. Zmluva o preprave v mestskej hromadnej doprave bola uzavretá konkludentným konaním spočívajúcim na strane cestujúceho v nástupe do dopravného prostriedku. Zvláštnosť tejto zmluvy ako zmluvy neformálnej spočíva v tom, že tým, že cestujúci nastúpi do dopravného prostriedku konkludentne pristupuje na celý rozsah poskytovanej služby, mlčky pristupuje aj na ďalšie všeobecne známe vedľajšie dojednania zmluvy upravené v zákone č. 168/1996 Zb. o cestnej doprave v znení neskorších predpisov a v Prepravnom poriadku mestskej hromadnej dopravy v Bratislave, vydanom v zmysle zákona č. 164/1996 Zb. o dráhach v znení neskorších predpisov Dopravným podnikom Bratislava, a.s., t.j. mať u seba platný cestovný lístok a na vyzvanie ho predložiť ku kontrole. Takýmto je aj dojednanie, že pokiaľ cestujúci nezaplatí riadne a včas cestovné, ktoré je cenou poskytovanej služby, súhlasí s tým, že mu bude účtovaná pokuta. Použitie prostriedku mestskej hromadnej dopravy je v plnej dispozícii občana ako cestujúceho a je na jeho úvahe, či za takto stanovených podmienok do dopravného prostriedku nastúpi a zmluvu o preprave uzavrie. Vo svojej podstate tieto predstavujú obsah zmluvy o preprave osôb, pretože vyjadrujú vzájomné práva a im zodpovedajúce povinnosti oboch zmluvných strán, ktoré nie je možné z uvedeného dôvodu oddeliť.

Podľa § 108 Obč. zák. práva z prepravy sa premlčujú za jeden rok s výnimkou práv na náhradu škody pri preprave osôb.

V danom prípade právne závery súdu prvého stupňa zodpovedajú hypotéze použitého právneho predpisu. Správny je aj záver súdu prvého stupňa o premlčaní. Navrhovateľ totiž predmetným návrhom uplatňoval cestovné a nezaplatenú úhradu (prirážku) v zmysle § 8 ods. 5, 6, 7 zákona č. 514/2009 Z. z. o doprave na dráhach v znení neskorších predpisov a podľa Prepravného poriadku mestskej hromadnej dopravy v Bratislave, splatnú dňom porušenia povinnosti odporcu mať zakúpený lístok, t.j. dňa 25.04.2011. Pre práva z prepravy platí premlčacia doba podľa § 108 Obč. zák., podľa ktorého ustanovenia jej dĺžka je jeden rok. Nakoľko návrh na začatie konania bol doručený súdu podľa prezenčnej pečiatky až dňa 04.07.2013, bol nepochybne podaný po uplynutí zákonnej ročnej premlčacej doby.

Námietka navrhovateľa v odvolaní ohľadom premlčania, keď mal za to, že je namieste použiť § 101 Obč. zák. a to znamená, že pohľadávka vo výške 50,50 € nebola v čase podania návrhu na vydanie platobného rozkazu (4.07.2013) premlčaná, nie je podľa odvolacieho súdu dôvodná. Ako už bolo spomenuté vyššie, účtovaná pokuta nie je možné posudzovať samostatne. Nárok na zaplatenie úhrady nemôže vzniknúť samostatne a oddelene (aj keď môže byť samostatne a oddelene uplatnený na súde) len na základe zákona č. 514/2009 Z. z., ale len spolu s nárokom na zaplatenie cestovného a oba nároky tak vznikajú len a výlučne zo zmluvy o preprave osôb v MHD, resp. z jej porušenia, a to súčasne; u oboch nárokov preto začína rovnako plynúť aj premlčacia doba ustanovená v § 108 Obč. zák. (oba nároky majú rovnaký právny základ - porušenie podmienok zmluvy o preprave.) Niet preto dôvodu nepovažovať aj nárok na zaplatenie úhrady (pokuty) za právo z prepravy, a nie je teda ani dôvod posudzovať podmienky premlčania aj tohto nároku inak, než v zmysle ust. § 108 Obč. zákonníka. Pokiaľ sa navrhovateľ odvolával vo svojom odvolaní na rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 15Co/67/2011 a sp. zn. 14Co/216/2011, predmetné rozhodnutia nie sú pre rozhodovanie iných odvolacích senátov právne záväzné.

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 2 O.s.p. potvrdil, keď správne súd prvého stupňa rozhodol aj o trovách konania.

Odporcovi úspešnému v odvolacom konaní odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keďže ich náhradu nežiadal (§ 224 ods. I, § 142 ods. I, § 151 ods. I O.s.p.).

Uvedené rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.